

VERSLAG COMMISSIEVERGADERING FINANCIËN EN VEILIGHEID

Datum: 12 september 2018
Plaats: oude raadzaal
Tijd: 13.00 – 15.15 uur

Aanwezig: de heer B.N. Benjamins (voorzitter, D66), de dames L.R. van Gijlswijk (SP) *tot B4*, C.E. Bloemhoff (PvdA), E. Akkerman (VVD), J. van Deelen (Student en Stad), I.A. Coenen (100% Groningen), de heren J.H. Luhoff (D66), C.T. Schimmel (D66) *tot B2*, I. Venhuizen (D66) *tot B3*, J.P. Dijk (SP), D.J. van der Meide (PvdA) *tot B3*, W.B. Leemhuis (GroenLinks), J. Boter (VVD), A. Sijbolts (Stad en Ommeland), R. Bolle (CDA), E.B. Koopmans (ChristenUnie), T. van Zoelen (Partij voor de Dieren)

Namens de griffie: de heer W.T. Meijer (commissiegriffier)

Namens het college: de heer P.E.J. den Oudsten (burgemeester), R. van der Schaaf (PvdA) *niet bij B1-3*, T. Schroor (D66) *tot B*

Insprekers: de heer Buisman (op persoonlijke titel)

Afwezig m.k.: de heer M. van der Glas (GroenLinks)

Verslag: de heer J. Bosma (Notuleerservice Nederland)

A. ALGEMEEN DEEL

A.1. Opening en mededelingen

De voorzitter:

- Opent de vergadering om 13.00 uur en heet iedereen hartelijk welkom.

Burgemeester Den Oudsten:

- Benadrukt dat het college groot belang hecht aan het stakingsrecht, maar spreekt wel zijn zorgen uit over de timing van de aangekondigde politiestaking in verband met het handhaven van de openbare orde tijdens horecanachten.
- Wacht de gesprekken en ontwikkelingen af, maar steunt de landelijke lijn. Er zou mogelijk sprake zijn van een rechtsgang om de staking aan te vechten.

Mw. Van Gijlswijk (SP):

- Vraagt of het college een landelijke gang naar de rechter steunt om de staking te verbieden.

Burgemeester Den Oudsten:

- Kan zich voorstellen die lijn te steunen omdat het stakingsdoel en de gevolgen voor de openbare orde disproportioneel zijn. Het college steunt nadrukkelijk het stakingsrecht.
- Spreekt in de zijlijn mee over de landelijke kaders voor wietexperimenten en heeft goed contact met alle coffeeshophouders en mogelijke initiatiefnemers voor een experiment in Groningen.
- Verwacht het beslismoment al dan niet mee te doen over de uiteindelijke voorwaarden gezien de voortgang pas in de nieuwe raadsperiode.
- Verwacht de raad voor de verkiezingen te informeren over het ondermijningsbeeld dat uitgewerkt wordt, maar denkt dat het verstandig is een plan van aanpak met de nieuwe raad te bespreken.
- Wijst op een bijeenkomst bij Veilig Thuis waar gesproken zal worden over het borgen van signalen van dierenmishandeling rondom huiselijk geweld, waar Partij voor de Dieren naar vroeg.

A.2. Vaststellen verslagen reguliere commissie 6 juni 2018, gecombineerde commissie 20 juni 2018 (deel F&V), rekeningcommissie 4 juli 2018 (openbaar en besloten), gecombineerde commissie 11 juli 2018 (deel F&V)

Dhr. Sijbolts (Stad en Ommeland):

- Wijst erop dat zijn partij tegenwoordig Stad en Ommeland heet en niet Stadspartij, zoals in de verslagen van 6 juni en 4 juli 2018 ten onrechte staat vermeld.

De verslagen worden conform deze wijzigingen vastgesteld.

A.3. Vaststelling agenda

Agendapunt B5 wordt afgevoerd van de agenda.

De agenda wordt conform deze wijziging vastgesteld.

A.4. Afspraken en planning

A.4.a. Besluitenlijsten

Burgemeester Den Oudsten:

- Komt schriftelijk terug op het bespreken in de driehoek en het binnenstadsoverleg van het vergroten van aangiftebereidheid en het veiligheidsgevoel in het uitgaansleven.

De voorzitter:

- Meldt dat de stand van zaken van het Noordelijk Belastingkantoor deze maand volgt. De publicaties van declaraties van collegeleden hebben plaatsgevonden.

A.4.b. Langetermijnagenda

Wethouder Van der Schaaf:

- Kondigt aan dat de evaluatie gebiedsgericht werken volgende week beschikbaar komt.
- Meldt dat in verband met de reorganisatie van de afdeling Vastgoed met per 1 september 2018 een nieuwe directeur en de aanstaande herindeling het beter is de uitgangspunten van het nieuwe vastgoedbeleid in de nieuwe raadsperiode te behandelen en vast te stellen.

A.4.c. Lijst initiatiefvoorstellen en moties

Er zijn geen vragen of opmerkingen.

A.5. Conformstukken

A.5.a. Meicirculaire gemeentefonds 2018 (raadsvoorstel 20 juli 2018)

Het raadsvoorstel wordt als conformstuk geagendeerd voor de raad van 26 september 2018.

A.6. Ingekomen stukken

Er zijn geen vragen, opmerkingen of agenderingen.

A.7. Rondvraag

Er zijn geen woordmeldingen.

B. INHOUDELIJK DEEL

B.1. Prostitutiebeleid en reguleren maximale werktijd (wensen en bedenkingen) (collegebrief 12 juli 2018)

Dhr. Buisman (inspreker op persoonlijke titel):

- Pleit ervoor de maximale werktijd van elf uur af te schaffen.

Mw. Van Gijlswijk (SP):

- Vraagt of de verwachting uit 2016 is uitgekomen dat werkkamers minder als slaap- en woonruimte gebruikt worden. Waaruit blijkt dat? En zo nee, is dan een verkeerde inschatting gemaakt? Bestaat nog de 'onbewijsbare indruk' dat er geen grote problematiek met extreme werktijden is?
- Is benieuwd of beter te handhaven mogelijkheden zijn onderzocht.
- Heeft geen overtuigend argument gehoord voor sluitingstijden, dat andere steden ze hanteren is geen goed argument. Waarom zouden prostituees hun werktijden niet flexibel in mogen vullen zoals zzp'ers dat ook doen? De nadelen van een slaapverbod lijken groter dan de voordelen.
- Noemt als nadelen dat verhuurders vaak inkomensverklaringen vragen, dat de Groninger woningmarkt complex is, dat prostituees mogelijk zullen logeren of dubbele lasten krijgen waardoor ze nog meer moeten werken om rond te komen.
- Kan zich een alternatie voorstellen van collectieve gemeentelijke huisvesting.

Dhr. Schimmel (D66):

- Sluit in grote lijnen aan bij de SP.
- Ziet ook nog geen argumenten om over te gaan tot een slaapverbod en sluitingstijden.
- Zou signalen van mensenhandel en uitbuiting een goed argument vinden, maar de burgemeester gaf eerder en in deze brief aan dat dit geen aantoonbaar probleem is.
- Ziet geen aanleiding prostituees op kosten te jagen en met huisvestingsproblemen te confronteren.

Dhr. Koopmans (ChristenUnie):

- Vindt de aanzuigende werking van de soepele regelgeving onwenselijk. Het is een weeffout geweest het slaapverbod niet direct op te nemen in het beleid.
- Worstelt met de oplossing. In andere steden verhuren exploitanten slaapruijme tegen woekerprijzen, waardoor vrouwen nog meer moeten werken. Een voorkeurspositie op de woningmarkt is ook lastig.
- Is benieuwd naar een SP-voorstel voor gemeentelijke huisvesting.
- Roept op de mogelijkheid te onderzoeken bij het inrichten van een huiskamer in Nieuwstad ook slaapruijme in te richten.

Dhr. Leemhuis (GroenLinks):

- Sluit aan bij SP en D66.

- Vindt het belangrijk in overleg met vrouwen zelf hun positie te versterken.
- Ziet ook dat het soms een wankel evenwicht betreft.

Dhr. Boter (VVD):

- Ziet enerzijds het belang van ondernemerschap, maar anderzijds de onwenselijkheid werk en privé in elkaar over te laten lopen.
- Is voor het onderzoeken van alternatieve handhavingsvormen van werk- en rusttijden. Het is goed daarbij ook te kijken wat in andere steden werkt.

Mw. Bloemhoff (PvdA):

- Benadrukt dat het werknemers betreft die zich in uitzonderlijk kwetsbare posities bevinden. De gemeente moet er zeker van zijn dat ze niet worden uitgebuit.
- Baalt dat de maximale werktijd van elf uur nu niet te handhaven is en steunt het onderzoeken van oplossingen in andere steden, inclusief een eventuele sluitingstijd.

Dhr. Bolle (CDA):

- Sluit aan bij de ChristenUnie.
- Is met het college benieuwd welke maatregelen wel te handhaven zijn in combinatie met sluitingstijden en een slaapverbod en welke condities daarbij horen.
- Vraagt of de handhavingsproblemen ook met capaciteit van handhavers samenhangen.
- Vindt dat voorstellen die niet bijdragen aan betere handhaving af zouden moeten vallen.

Dhr. Van Zoelen (Partij voor de Dieren):

- Hecht veel waarde aan het overleg met de klankbordgroep, aan goede werkomstandigheden en aan het signaleren en tegengaan van uitbuiting.
- Roept op in gezamenlijkheid met de branche tot gedragen oplossingen te komen.
- Is benieuwd naar eventuele opvangvormen die uitkomst zouden kunnen bieden.

Burgemeester Den Oudsten:

- Stelt dat maatregelen gericht op het verminderen van kwetsbaarheid, het vergroten van weerbaarheid en het in positie brengen het eigen lot te bepalen soms in strijd zijn met andere principes.
- Benadrukt dat het geen normale bedrijfstak betreft. Vrouwen zijn vaak afhankelijk van exploitanten, die hoge prijzen vragen voor beperkte oppervlakten.
- Is er niet voor de beschermende maatregel op te heffen, maar zou liever een stap verder gaan door de uitzonderingspositie van Groningen op te heffen. De weging moet zorgvuldig gebeuren.
- Stelt dat elk model problemen met handhaving kent. De elf-uur-maatregel vergt een systeem voor exploitanten om het bij te houden en capaciteit voor handhavers om op willekeurige momenten te controleren of de registraties kloppen.
- Wijst erop dat sluitingstijd handhaving kan vergemakkelijken, maar wil er vooral risico's op uitbuiting en mensenhandel mee verkleinen en de positie van vrouwen verbeteren.
- Meldt dat de gemeente in een strijd verwickeld is met een aantal huisbazen die de gemeente als exploitant aanwijst, omdat de huur 90% van hun omzet behelst. Daarom zouden ze een exploitatievergunning aan moeten vragen. Waarschijnlijk komen er zaken voor de rechtbank.
- Ziet het spanningsveld tussen de wens van sommige vrouwen meer ruimte te krijgen en de voorgestelde andere regels.
- Concludeert dat een vrij massief deel van de raad de huidige regeling zou willen handhaven. Het college zal op basis van de discussie afwegen of en wat voorgesteld zou kunnen worden.
- Overweegt niet meer ruimte te bieden dan nu het geval is.

De voorzitter:

- Peilt en concludeert dat een nieuw voorstel in de volgende raadsperiode gedaan zal worden.

B.2. Jaarwisseling 2018-2019 (collegebrief 6 september 2018)

Dhr. Leemhuis (GroenLinks):

- Is blij met het voorstel een beperkt aantal vuurwerkvrije zones toe te voegen en is benieuwd naar de locaties. Het is mooi dat het een vast onderdeel van de aanpak is geworden.
- Is verheugd dat opvolging is gegeven aan het daadwerkelijk herstellen van schade door vuren.
- Ziet dat een groot deel van het stadspanel vuurwerkshows ziet zitten. Het heeft voordelen voor mensen die wel en niet van vuurwerk houden. Waarom is hier niets over opgenomen?

Dhr. Boter (VVD):

- Vindt het prettig dat in overleg met bewoners vuurwerkzones in wijken worden aangewezen.

Mw. Coenen (100% Groningen):

- Noemt de brief een mooi voorbeeld van heldere communicatie, samenwerking en experimenten om zo uit te gaan van draagvlak in plaats van louter handhaving.
- Voelt meer voor vuurwerkzones dan een vuurwerkshow. Kan het college in elke wijk een mooie vuurwerkzone faciliteren, bijvoorbeeld middels een subsidie of communicatie?

- Is voor uitbreiding van vuurwerkvrije zones op verzoek van buurten zelf.

Dhr. Van der Meide (PvdA):

- Is blij met de aangekondigde uitbreiding van vuurwerkvrije zones en de inzet op voorlichting. Is 10.000 euro genoeg of zou het college meer willen doen?
- Waakt voor al te groot succes van het aftelmoment in de binnenstad gezien de gevaren voor openbare orde en veiligheid. Eventuele vuurwerkshows kunnen beter decentraal in de wijken.

Dhr. Venhuizen (D66):

- Steunt het plan van aanpak en is tevreden over afgelopen jaar.

Mw. Van Deelen (GroenLinks):

- Sluit aan bij GroenLinks.

Dhr. Sijbolts (Stad en Ommeland):

- Sluit aan bij de VVD.

Dhr. Van Zoelen (Partij voor de Dieren):

- Is blij met de geringe uitbreiding van vuurwerkvrije zones en hoopt uiteindelijk op een algeheel vuurwerkverbod.
- Roept op in de voorlichting ook de enorme impact van vuurwerk op dieren te belichten.
- Pleit ervoor de nadelige effecten op natuur en milieu mee te nemen in monitoring.
- Sluit voor het overige aan bij GroenLinks.

Dhr. Bolle (CDA):

- Kan zich vinden in de voorgestelde maatregelen. Geleidelijkheid en draagvlak zijn belangrijk.
- Merkt op dat veel overlast veroorzaakt wordt door illegaal knalvuurwerk, dat meestal al voor de jaarwisseling wordt afgestoken. Deze maatregelen bieden daar geen oplossing voor.

Mw. Van Gijlswijk (SP):

- Is blij met de voorlichting en de inzet op preventie.
- Vraagt zich af hoe de twee tot drie extra vuurwerkvrije zones zonder extra handhaving vorm krijgen. Zijn er al locaties geselecteerd?
- Wil weten hoe maatregelen als crowdcontrol en toegangscontrole tot het aftelmoment zich verhouden tot de binnenstad als plek waar iedereen zich vrij moet voelen en tot het spontane karakter van het aftelmoment. Wordt het vercommercialiseerd en afgebakend? Waarom is dit nodig?

Dhr. Koopmans (ChristenUnie):

- Sluit aan bij het CDA.

Burgemeester Den Oudsten:

- Moet een eigen koers uitstippelen en varen nu maatregelen van de regering uitblijven. De cultuur en ervaringen in Groningen worden nadrukkelijk meegewogen.
- Gaat zelf kijken waar de extra vuurwerkvrije zones kunnen komen en denkt aan de kinderboerderij, het gebied bij de Sontweg waar paarden staan en nog een of twee andere locaties.
- Gelooft in het zelfreinigend vermogen van sociale controle op vuurwerkvrije zones en tijden.
- Kan zich voorstellen dat de komende jaren vuurwerkzones in wijken worden aangewezen. Dit jaar nog niet.
- Zal jaarlijks met de commissie discussiëren over de ervaringen en veranderende opvattingen.
- Ziet geen breed draagvlak voor een vuurwerkshow. Het is aan fracties om een meerderheid te vinden om dit nader te analyseren.
- Constataert dat het aftelmoment jaarlijks meer mensen trekt. Dat betekent niet dat er meteen hekken en fouillerende portiers komen, al kan dat ooit wel een optie zijn. Een evenement geeft meer mogelijkheden om het veilig te laten verlopen, tegelijk moet het werkbaar en gezellig blijven.
- Heeft de verantwoordelijkheid en bevoegdheid om maatregelen in de driehoek af te wegen om de openbare orde te handhaven.
- Kiest er niet voor het aftelmoment te downgraden of ontmoedigen en denkt dat het beheersbaar kan blijven, maar er is wel meer nodig dan in het verleden.
- Informeert de raad tijdig zodat erop gereageerd kan worden, maar de raad gaat er niet over.

De collegebrief wordt op verzoek van GroenLinks als éénminuutinterventie geagendeerd voor de raad van 26 september 2018.

B.3. Voorlopig Ontwerp revitalisering Stadhuis (raadsvoorstel 31 augustus 2018)

Dhr. Bolle (CDA):

- Was destijds niet voor de duurste optie van 15,5 miljoen euro maar voor de optie van 7,5 miljoen euro waarbij de fractiekamers ongemoeid bleven.
- Begrijpt niet waarom geen post is opgenomen die rekening houdt met kostenstijgingen door marktwerking, terwijl dit volgens het college geen risico is, maar een reële verwachting.
- Wil een indicatie van de kostenstijgingen en de onvermijdelijke budgetoverschrijding.

- Zou graag met het voorbereidingskrediet tot een definitief ontwerp komen en inzicht in het benodigde budget, in plaats van alvast acht ton van de fase erna vrij te geven met als risico dat de raad niet meer terug kan vanwege het al uitgegeven bedrag.
- Leest dat het college de ambities en scope in overeenstemming wil brengen met het budget, maar is dat dan de 15,5 miljoen euro inclusief of exclusief de zekere kostenstijgingen?
- Vraagt zich af of de aankondiging van verwachte prijsstijging niet prijsopdrijvend werkt.

Dhr. Dijk (SP):

- Kiest graag alsnog voor de sobere optie en besteedt de 8 miljoen euro liever niet aan het verhuizen van de raadszaal naar de tweede verdieping, maar aan het verkleinen van de tweedeling door bijvoorbeeld de eigen bijdrage af te schaffen.
- Rekent uit dat een kostenstijging van 30% tot 20 miljoen euro leidt en 50% tot 23 miljoen. Bij andere projecten kwamen dergelijke stijgingen voor. Dit doet het vertrouwen in de overheid geen goed. Mensen begrijpen het monumentale belang, maar niet de noodzaak van een luxe raadszaal.
- Roept alle fracties op de ambities bij te stellen nu het nog kan.
- Is blij dat het gelukt is de vreemde glazen koepel bovenop het stadhuis te schrappen.

Mw. Coenen (100% Groningen):

- Verwacht meer moeilijkheden en kostenstijgingen en roept op alternatieven serieus te nemen.
- Denkt dat niemand erop tegen is zorgvuldig om te gaan met het stadhuis, maar ziet geen reden tot draagvlak voor de interne verbouwing. Veel Groningers zijn nog nooit binnen geweest.
- Beperkt de plannen graag tot restauratie van de buitenkant. Een deel van de activiteiten, bijvoorbeeld het fractiewerk, kan ook buiten het gebouw gehuisvest worden in de buurt. Wil het college deze optie onderzoeken?

Mw. Akkerman (VVD):

- Begrijpt dat het verlengen van de voorbereidende fase meer tijd geeft om risico's te beheersen. Het is goed nu al te anticiperen op kostenstijgingen.
- Leest dat de acht ton uit het totale budget van 15,5 miljoen euro komt en dus niet extra is. Het streven moet zijn binnen dat budget te blijven. Ziet het college daartoe mogelijkheden?

Mw. Bloemhoff (PvdA):

- Vindt dat de variant goed is uitgewerkt en dat deze voldoet aan de criteria.
- Ziet te weinig fractiekamers ingetekend. Het is niet handig wanneer medewerkers van verschillende fracties een ruimte moeten delen. Het schrappen van de expositieruimte levert ruimte op voor meer fractiekamers, er is voldoende flexibiliteit in het gebouw voor exposities.
- Voelt niets voor fractiekamers in een ander gebouw.
- Is tevreden met de behouden aanpak door het dak niet meer uit te laten steken boven het gebouw.
- Interpreteert de voorziene kostenstijging als algemeen hogere bouwkosten. Klopt dat?
- Roept op meer publieke doelen te bereiken door meer in te zetten op social return.

Dhr. Sijbolts (Stad en Ommeland):

- Sluit aan bij CDA en SP.
- Stemde destijds in, maar ziet nu alle alarmbellen afgaan door de niet meegerekende prijsstijgingen.
- Vond dat de gekozen variant voldeed aan alle wensen. Beneden is het gemakkelijker mensen te ontvangen voor overleg. Nu blijkt dat het veel meer gaat kosten en de risico's hoog zijn, moeten de ambities bijgesteld worden.
- Wil liever nu varianten heroverwegen dan eerst meer geld uit te geven waarna de raad eigenlijk niet meer terug kan.

Dhr. Koopmans (ChristenUnie):

- Blijft achter de gekozen optie staan en is blij dat het dak verlaagd kan worden en niet meer uitsteekt.
- Kan zich de zorgen over te weinig fractiekamers voorstellen. Discretie is wenselijk bij fractiewerk. Het is vast mogelijk hier in het definitief ontwerp een creatieve oplossing voor te vinden.
- Vindt het goed dat risico's tijdig gesignaleerd en nu verder uitgezocht worden.
- Leest het voorstel zo dat het binnen het gestelde budget blijft en is het daarmee eens.

Dhr. Leemhuis (GroenLinks):

- Constaneert bij rondleidingen dat veel mensen voor het eerst het stadhuis betreden en juicht toe dat dit topmonument straks beter bruikbaar wordt voor de hele stad. Er komen meer mensen te werken.
- Vindt de discussie over eigen bijdragen losstaan van dit voorstel en heeft dat ook in het verkiezingsprogramma staan.
- Vraagt het college hoe de kosten gezien de voorziene prijsstijgingen in de hand gehouden worden.
- Sluit aan bij PvdA wat betreft social return en ziet de stad graag op veel manieren betrokken bij het project en het gebouw.
- Is benieuwd hoe het college reageert op de zorgen over het extra krediet. Uiteindelijk is het natuurlijk wel mogelijk bij het definitief ontwerp een andere keuze te maken.

- Vindt dat het in eerste instantie binnen budget moet blijven en zal eventuele andere voorstellen scherp op hun merites beoordelen.

Dhr. Van Zoelen (Partij voor de Dieren):

- Vindt dat het aanpassen goed moet gebeuren met oog voor duurzaamheid, energieneutraliteit, een beter leefklimaat en een sterkere publieksfunctie.
- Sluit aan bij de vragen of het extra voorbereidingskrediet niet leidt tot een point of no return.
- Wil ook weten waarom de kostenstijgingen in de bouw niet zijn opgenomen in het budget.
- Ziet het liefst het hele plan binnen het beoogde budget, anders zal gekeken moeten worden naar versoberde opties.

Mw. Van Deelen (Student en Stad):

- Sluit grotendeels aan bij Partij voor de Dieren.
- Vindt dat het stadhuis een verbinding moet leggen tussen de politiek en de rest van de stad. Is al nagedacht waar publieke debatten en rondleidingen plaats gaan vinden?

Dhr. Luhoff (D66):

- Kiest met overtuiging voor optie B, niet om per se veel gemeenschapsgeld uit te geven, maar wel om het goede voorbeeld te geven in de omgang met monumenten en om het gebouw meer open te stellen met meer gebruiks- en bezoekersmogelijkheden.
- Vindt de tekeningen prachtig. Ook is het goed dat het vooraanzicht behouden blijft.
- Maakt zich in het algemeen zorgen over de stijgende bouwkosten. Het oprekken van het krediet is juist verstandig om tot aan de gunning te kijken hoe met de risico's om te gaan.
- Ziet ook aardbevingbestendig bouwen als een van de risico's met een financiële component.
- Vindt het logisch om verschillende versoberende opties uit te werken voor het geval het budget overschreden wordt.
- Kan pas na de aanbesteding zeggen of een versoberde optie raadzaam is en of binnen het budget gebleven kan worden.

Burgemeester Den Oudsten:

- Stelt dat het in lijn met de besprekingen ligt dat nu optie B is uitgewerkt.
- Vindt de oplossing van het uitstekende dak mooi en verwacht een mooie functionele raadszaal die vele jaren mee zal gaan. De Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed stemt in met de oplossing.
- Wijst op het spanningsveld tussen de wens van de raad eigen fractiekamers te hebben en het uitgangspunt werkruimten flexibel te gebruiken. Wellicht zijn deze uitgangspunten te verenigen.
- Heeft nog geen invulling gegeven aan rondleidingen en openbare debatten, dat zal zeker meegenomen moeten worden in de verdere uitwerking. Openheid is het uitgangspunt, alle burgers moeten zich er thuis voelen.
- Noemt het ondenkbaar dat het gemeentebestuur uit het pand vertrekt en heeft de stellige indruk dat Groningers toch van het enigszins afstandelijke gebouw houden. Het is een symbool.
- Concludeert dat iedereen binnen het budget wil blijven, maar denkt dat van het college ook realisme wordt verwacht door bewegingen in de markt aan te geven en proactief te handelen.
- Stelt daarom voor het proces door te trekken en richting de aanbesteding exact in beeld te brengen wat het definitief ontwerp en verschillende scenario's kosten.
- Zal niet nalaten een meer sobere variant voor te stellen als daarmee binnen het budget gebleven kan worden. Het is aan de raad om de diverse scenario's te beoordelen op realisme en wenselijkheid.
- Denkt niet dat de uitgesproken verwachting prijsopdrijvend werkt. Het is normaal om uit te gaan van het prijspeil 2017 bij het opstellen van de plannen, enkele jaren later geldt een andere marktprijs.
- Vond het gezien de mate van stijging van bouwkosten nodig deze werkwijze voor te stellen. Een jaar eerder waren deze stijgingen minder goed te voorzien dan nu.
- Heeft nu geen exacte inschatting van de kostenstijging van het project, daarvoor is nadere uitwerking nodig gezien het unieke karakter. Daarom werkt het college met verschillende kavels en scenario's.
- Lijkt het goed te bezien of het mogelijk is meer te doen aan social return dan gebruikelijk is.

Het raadsvoorstel wordt op verzoek van CDA en SP als besprekstuk geagendeerd voor de raad van 26 september 2018.

B.4. Besluit versterking aardbevingsgebied (collegebrief 12 juli 2018)

Dhr. Leemhuis (GroenLinks):

- Constateert dat het onderwerp gezien de ontwikkelingen haast permanent op de agenda zou kunnen.
- Wacht na twee maanden nog altijd op duidelijkheid over de vijftienhonderd te versterken woningen.
- Verneemt uit de media dat de NAM nog altijd op de achtergrond betrokken is.
- Steunt de lijn van het college richting Den Haag.

Dhr. Sijbolts (Stad en Ommeland):

- Sluit grotendeels aan bij GroenLinks.

- Noemt het noodzakelijk dat inwoners duidelijkheid krijgen en dat de NAM helemaal uit het systeem verwijderd wordt.
- Betreurt hoe het kabinet omgaat met de versterkingsoperatie. Het kabinet draagt Shell een warm hart toe, maar Groningen ook?
- Is benieuwd of wethouder Van Keulen zijn ongelukkige steun aan Wiebes als lijsttrekker van de VVD uitsprak of als collegelid.

Dhr. Koopmans (ChristenUnie):

- Sluit grotendeels aan bij GroenLinks.
- Betreurt dat elke gewijzigde norm voor nieuwe vertraging zorgt. De keuzes over het vervolg leveren stress en psychische schade op. Sommige kinderen groeien jaren in onzekerheid op.
- Legt de verzoeken van bewoners graag bij het college neer om te werken met een contactpersoon per adres en bijstand door een sociaal werker.

Mw. Akkerman (VVD):

- Waardeert de informatie van het college, de behoefte daaraan is groot.
- Onderschrijft dat in regionaal verband plannen nodig zijn waarbij de veiligheid vooropstaat.

Mw. Coenen (100% Groningen):

- Sluit aan bij GroenLinks.
- Betreurt dat het proces nog meer vertraging oploopt.
- Heeft vertrouwen in de houding van het college.

Dhr. Dijk (SP):

- Vindt het stopzetten van de gaswinning op termijn wijs, het stopzetten van de versterkingsoperatie niet. Het past wel binnen het plaatje alles steeds te frustreren en vertragen.
- Hekelt dat uit rekentabellen opeens geconcludeerd wordt dat woningen toch niet versterkt hoeven te worden en dat termen als 'batches' voor woningen gebruikt worden. Het gaat om mensen.
- Krijgt het gevoel dat de VVD-truc van verdeel en heers toegepast wordt.
- Mist wat stevige statements van het college. Hoe kijkt het college hiertegen aan?
- Verzoekt het college ferm afstand te nemen van de opmerkingen van wethouder Van Keulen dat minister Wiebes het nog niet zo slecht doet.
- Roept op als college uit te dragen dat het beter is vooruitgang te bevechten dan achteruitgang te bestrijden door vanuit dorpen en wijken zelf met initiatieven te komen, zoals in Ten Boer.

Dhr. Luhoff (D66):

- Sluit aan bij GroenLinks.
- Hoopt dat het bestuurlijk overleg van 20 september 2018 eindelijk de zo gewenste duidelijkheid zal verschaffen. Het bieden van duidelijkheid en perspectief moet echt prioriteit krijgen.
- Is benieuwd welk toekomstperspectief het college voor de regio ziet. Wat gaan de regionale en lokale overheden de komende tijd doen?

Mw. Bloemhoff (PvdA):

- Viel ook over het woord batches. Het gaat om mensen die al jarenlang in onveiligheid zitten en in onzekerheid tot welke groep ze horen.
- Vindt de toon van minister Wiebes dat Groningers de schouders moeten rechte met de mondhoeken omhoog de verkeerde toon.
- Wil weten wat gedaan kan worden om snel duidelijkheid, zekerheid en snelheid te bereiken.
- Informeert hoe het staat met de onderhandelingen over de nieuwbouwregeling en met de dorpsvernieuwing in Ten Boer.
- Vraagt om een toelichting op de positie van de stad in de regio.

Dhr. Van Zoelen (Partij voor de Dieren):

- Sluit inhoudelijk aan bij de SP. Het is vreselijk hoeveel mensen al lang in onzekerheid zitten.
- Roept op als lokale overheid in landelijke media duidelijk te maken dat de gemeente achter mensen in nood staat.

Wethouder Van der Schaaf:

- Constateert dat de vreugde over het serieus verlagen van de gaswinning in de afgelopen maanden is weggeëbd, met name door de discussie over de versterkingen. Het heeft geleid tot veel onzekerheden over de veiligheid en de toekomst.
- Wil niet meegaan in opmerkingen over partijpolitiek en spreekt nu namens het college.
- Wijst erop dat de versterkingsoperatie ernstig is vertraagd en deels stopgezet. Ook het daaropvolgende vertrek van de Nationaal Coördinator heeft niet bijgedragen aan een snel proces. De huidige tussenfase moet snel eindigen.
- Vindt dat de term batches, die overigens al langer als jargon wordt gehanteerd, de achterliggende menselijke problematiek verhuult.
- Hoopt dat tijdens het bestuurlijk overleg van 20 september 2018 een plan van aanpak wordt

vastgesteld dat actiegericht is en dat perspectief en duidelijkheid biedt op hervatting van de versterkingsoperatie, inclusief de voorwaarden en werkwijze.

- Wijst op een wetsvoorstel dat de NAM helemaal uit de schadeafhandeling haalt. Er is een wetsvoorstel in de maak de NAM ook uit de versterkingsoperatie te halen.
- Verwacht dit najaar een reactie op het advies uit de evaluatie van de nieuwbouwregeling, waarin toch voor herijking gepleit wordt en voor meer aandacht voor verschillende bouwkosten van bijvoorbeeld appartementengebouwen.
- Constateert dat het permanent aandringen er wel toe heeft geleid dat de nieuwbouwregeling in de praktijk beter is gelopen dan een jaar geleden.
- Benadrukt het belang dat er snel duidelijkheid komt over de nieuwbouwregeling en een soepele afhandeling gezien de enorme opgave van woningbouwproductie.
- Werkt nauw samen met Ten Boer aan dorpsvernieuwing en zit in de stuurgroep. Binnenkort worden voorstellen gepresenteerd die samen met bewoners en belanghebbenden tot stand zijn gekomen.
- Vindt het goed te zien dat ondanks de onzekerheden, het gevoel van onveiligheid en de ellende het nadenken over de toekomst toch ook positieve impulsen geeft aan de dorpsgemeenschap.
- Benadrukt dat de nieuwe gemeente na 1 januari 2019 nog meer te maken heeft met aardbevingen en een nog steviger positie in zal nemen dan nu.

Burgemeester Den Oudsten:

- Vertelt dat in de gesprekken tussen Rijk, provincie, regio en gemeenten over nieuw toekomstperspectief met rijkshulp thema's als klimaat, energie, arbeidsmarkt, economische ontwikkeling en onderwijs ter tafel komen.
- Zit als stad met een klein onderhandelingsteam aan tafel, omdat de stad als economische motor mede drager moet zijn van de toekomstige ontwikkelingen.
- Meldt dat de komende weken een basislijst met uitgangspunten opgesteld wordt waar partijen elkaar aan kunnen houden. Het commitment krijgt mogelijk vorm in een Nationaal Programma.
- Wijst erop dat de provincie coördineert.
- Zal het ter sprake brengen zodra er meer bekend is.

B.5. Jaarverslag uitvoeringsprogramma handhaving gemeente Groningen 2017 (collegebrief 7 juni 2018)

Dit punt is afgevoerd van de agenda.

De voorzitter sluit de vergadering onder dankzegging om 15.15 uur.